

Motion till riksdagen

1989/90:Sf3

av Sigge Godin m.fl. (fp)

med anledning av skr. 1988/89:153 med redogörelse för en överenskommelse om vissa ersättningar till sjukvårdshuvudmännen m.m. för år 1990

I skrivelsen lämnas en redogörelse för den överenskommelse som träffats med företrädare för sjukvårdshuvudmännen om vissa ersättningar från sjukförsäkringen för år 1990.

Överenskommelsen omfattar för år 1990 totalt 14 786 milj. kr. Av detta utgör ca 12.7 miljarder ersättning till öppen och sluten vård. Samtidigt med detta s.k. Dagmarsystem infördes nya regler för anslutning av privatpraktiserande läkare och sjukgymnaster till sjukförsäkringens ersättningsystem.

Valfrihet för patienten och resursöverföring

Folkpartiet anser att patienterna skall ges rätt till ett fritt val av läkare, vilket är en förutsättning för att alla skall kunna erbjudas en god sjukvård oavsett inkomst och bostadsort. Principen om det fria läkarvalet förutsätter att det vid sidan av den offentliga sjukvården finns privatpraktiserande läkare. Enligt folkpartiets önskemål skall alla människor ges rätt att välja en läkare med vilken de kan utveckla varaktiga kontakter (husläkare). Fördelningen mellan offentlig och privat sjukvård skall därmed styras av patienternas val och inte av politiska beslut.

Vårdcentraler måste kunna drivas i både enskild och offentlig regi. En tänkbar modell i bägge fallen bör utgöras av en fast årlig ersättning för varje patient som registrerats vid vårdcentralen. Samma ersättningsystem bör då tillämpas för privatpraktiserande läkare. Det måste därför utredas efter vilka kriterier denna ersättning skall utgå.

Vi föreslår också att en försöksverksamhet skall bedrivas med överföring av resurser från sjukpenningförsäkringen till sjukvården i syfte att ge en snabbare behandling och förkorta sjukskrivningstiderna.

När det s.k. Dagmarsystemet infördes minskade valfriheten märkbart. Privatpraktiserande läkare och sjukgymnaster som tidigare fritt kunde ansluta sig till sjukförsäkringen kan nu, med vissa undantag, endast göra det under förutsättning att landstinget är berett att teckna avtal med dem. Ett av dessa undantag har utgjorts av fri ersättningsetablering i hela landet, vilket infördes år 1988. Den nu presenterade överenskommelsen innebär att den fria ersättningsetableringen begränsas till att enbart omfatta verksamheter inom samma specialitet. Dessa etableringsbegränsningar hämmar förnyelse

av sjukvården och gör det därmed svårare att uppnå målsättningen i hälso- och sjukvårdslagen. Folkpartiet anser därför att samtliga etableringsbegrensningar för läkare och sjukgymnaster bör avskaffas.

Mot. 1989/90
Sf3

En jämnare regional fördelning

Ett argument för införandet av Dagmarsystemet var att uppnå en jämnare regional fördelning av sjukvårdsresurserna. Det har dock visat sig att de regionala obalanserna kvarstår. Folkpartiet anser att det måste till positiva åtgärder för att få balans i läkarförsörjningen. Läkare bör stimuleras till att ta anställning eller öppna egen praktik i områden som är underförsörjda med läkare. Dessa läkare bör erbjudas ett särskilt investeringsstöd, en högre ersättning från sjukförsäkringen samt en möjlighet till nedskrivning av studie-skulden.

Kapa köerna inom hälso- och sjukvården

Folkpartiet har tidigare under året föreslagit att det anslås 200 milj. kr. för att förkorta operationsköerna inom vissa områden. Dessa medel skulle minska det onödiga lidande som drabbar dem som väntar på att få sin operation utförd. Samtidigt krävs kraftfulla åtgärder för att minska antalet färdigbehandlade patienter inom sjukvården. Dessa färdigbehandlade ligger kvar på sjukhuset därför att det finns stora brister på andra håll inom vårdkedjan, t.ex. bristande resurser inom hemtjänsten, brist på platser inom långvården eller sjukhemmen. Landstingsförbundet har nyligen belyst förhållandet med de färdigbehandlade patienterna inom vården. Dess undersökning pekade på att 15 % av vårdplatserna inom den somatiska akutsjukvården var belagda med patienter som av olika anledningar ej kunde skrivas ut.

Folkpartiets förslag om ökad satsning på 200 milj. kr. för att minska köerna till operationer röstades dock ner av socialdemokraterna i riksdagen, vilket måste uppfattas som ett svek mot dem som väntar i kön och på detta sätt utsätts för ett onödigt lidande. De 50 milj. kr. som nu enligt överenskommelsen skall ges för att öka kapaciteten inom vården är ett steg i rätt riktning, om än i mycket blygsam omfattning.

Ersättning för psykoterapi via försäkringskassan

Folkpartiet hävdar av rättviseskäl principen att alla sjukdomar, såväl somatiska som psykiska av olika slag, skall behandlas lika beträffande samhällets stöd till behandlingen. Människor med psykiska sjukdomar behandlas annorlunda än de med somatiska. Det ekonomiska stödet till dem som är i behov av psykoterapeutisk behandling är för närvarande helt otillräckligt. Dessutom har nyligen märkbara och kraftiga försämringar genomförts för de statsanställda beträffande möjligheten att få ersättning för psykoterapeutisk behandling.

Psykoterapi är en för samhället effektiv form för behandling av psykisk sjukdom. Den medför ofta att sjukskrivning och sluten vård kan undvikas, vilket är att betrakta som en vinst för både samhället och den enskilde.

Det avgörande hindret för många människor att söka psykoterapi är sam-

hällets bristande stöd. Behandlingen ersätts för närvarande mycket sällan av försäkringskassan och patienten måste därför själv betala den fulla kostnaden för behandlingen. Detta får till konsekvens att enbart människor med tillräckliga ekonomiska resurser har möjlighet att få del av psykoterapeutisk behandling.

Den presenterade överenskommelsen medför att det tillförs 19 milj. kr. för att öka tillgången på psykoterapeutisk behandling under år 1990. Förutsättningen är dock att sjukvårdshuvudmännen knyter till sig vårdgivare via vårdavtal, vilket är en ytterligare begränsning av etableringsmöjligheterna för vårdgivarna. Dessa 19 milj. kr. som nu tillförs är dessutom en mycket begränsad resurs. Dessa medel antas bara täcka en liten bråkdel av behovet. För att samhällsstödet skall bli rättvist mellan somatiska och psykiska sjukdomar måste resurserna till den psykoterapeutiska behandlingen öka.

Mot. 1989/90

Sf3

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om valfrihet för patienten.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om etableringsbegränsningarna för läkare och sjukgymnaster.
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en jämnare regional fördelning av sjukvårdsresurserna.
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om åtgärder mot köerna inom hälso- och sjukvården.
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ersättning för psykoterapi via försäkringskassan.
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande överföring av resurser från sjukpenningförsäkringen till sjukvården.

Stockholm den 4 oktober 1989

Sigge Godin (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Maria Leissner (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)